

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitulum L. Ex insinuatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

num aliquis sit debitor generis, v.g. ex mutuo. Hoc casu, si pecunia, v.g. transmissa sine culpa debitoris pereat, ipse damnum ferret, aliamque pecuniam soluet, quia genus perire non potest, *arg. l. Incensium. 11.* (si certum petatur; vbi aiunt DD. quod casus fortuitus non liberat debitorem generis; præterquam si creditor voluerit, aut iusserit certæ personæ dari, tunc enim periculum in se suscepisse, aut ipsi per eandem personam dominium acquisitum censetur, juxta ea, quæ *sup. dixi.*

An verò aliquis sit debitor speciei ex Empto, commodato, deposito, tunc creditori perire debet, si casu & sine culpa debitoris perit, vt, quia noto nuntio, qui communiter fidelis iudicabatur, rem deferendam tradidit *l. Argentum. ff. Commodari. & doctui. l. 3. tr. 4. c. 7. ass. 2.*

CAPITVLVM XLIX.

Significantibus.

Textus huius Capituli iisdem verbis habetur in Capitulo secundo de libelli oblatione, vide quæ ibi dicta sunt.

CAPITVLVM L.

Ex insinuatione.

PARAPHRASIS.

Cum inter Priorem & Canonicos S. Barbaræ ex vna parte & V. Camerarium ex altera, controuersia super quodam fundo coram Iudice ordinario agitaretur, Camerarius ad Papam appellauit, tunc Iudex, qui causæ Camerarij fauere videbatur, eò quod Aduocatus Camerarij esset commensalis suus, terminum statuit, vt ad Festum Purificationis vtraque pars à prosecutione appellationis reuersa esset, quod tamen Iudex iste facere non poterat, vt legem Pontifici præscriberet, quandoquidem etiam secundum leges Cæsareas, si lis intimata sit, in Consistorio Principis, mora litigantibus non obsit, donec

ipsam recipi, & à Proceribus dirimi iubeat, insuper quoque Camerarij nuntius præueniens Nuntium partis aduersæ non expectato termino præfixo literas Apostolicas impetrauit & recessit, cum itaque dolus & fraus nemini patrocinari debeat, ideò mandat Innocentius quibusdam, si ita esse cognouerint, vt ipsi vocatis partibus causam definiant.

S V M M A R I V M.

1. Iudex à quo, non potest iudici ad quem terminum præscribere recipienda & finienda causa.
2. Sed terminus quem præfigit, est de tempore intimanda appellationis.
3. Pars litigans terminum præfixum expectare debet, neq. literas à iudice ad quem impetrare potest, quibus remittatur causa, nulla facta mentione termini.
4. Fraus & dolus nemini patrocinari debet.

NOT. I. Iudex à quo, non potest iudici ad quem legem præscribere, aut terminum, intra quem causam recipere & definire debeat, vel datis literis in Provinciam remittere; cum non possit aliquis alienæ, & quidem superiori iurisdictioni se immiscere, sicuti dixi in *cap. Personas. 4. h. t.*

Corollarium. Si Iudex à quo, terminum præfixit, explicari debet, de tempore intimanda appellationis, ita vt ante lapsum termini, litem in consistorio Iudicis ad quem insinuare debeat, iuxta authenticam, *sed si lis C. de temporibus appell.* nam Iudex terminum præfigendo, intra quem causa definiri debeat, duo mandare censetur, videlicet vt appellationem prosequatur, siue insinuet, & vt finiat, tamen itaque posterius iubere non possit, cum non in eius arbitrio sit, potest tamen prius iubere, eique obtemperari debet, quia vtile per inutile vitari non debet, si inter se separabilia sint, *Reg. 37. in 6.* Et enim uniuersum loquendo, hæc videtur esse cuiusque intentio, vt, si actus, quem gerit, valere non potest totaliter, valeat saltem partialiter, seu quatenus potest valere, prout *Gl. hic. verb. expectato* allegat dictum vulgatum, si non valet quod ago, valeat quatenus valere

lere potest. *arg. c. 1. de desponsatione impuberum. § idem in 6. ubi habetur: si impuberes matrimonium contrahere velint, cum non possint, erunt sponsalia.*

3 Not. II. Pars litigans terminum præfixum expectare debet, neque literas à Iudice ad quem impetrare potest, quibus causa remittatur, nulla facta mentione termini. Vide *cap. Sape, 44. h. t.*

4 Not. III. Fraus & dolus suus nemini patrocinari debet, consistebat autem dolus Camerarij in eo, quòd curauerit sibi breuem terminum assignari à Iudice à quo, & cum nihilominus præueniens literas impetrauit à Iudice ad quem.

CAPITVLVM LI.

Bonæ memoriæ.

PARAPHRASIS.

Mortuo O, qui personatum in Ecclesia F. obtinuerat, Abb. Monasterij S. August. Cantuariens. eiusdem Ecclesiæ F. quam ad se pertinere dicebat, possessione primò per Monachos suos, deinde per seipsum ingressus est, & aliquoties ad Pontificem appellauit, ne quisquam eum super possessione molestaret. Verùm cum aliquandiu in possessione esset, laici quidam Cantuar. Diocesis ipsum & Monachos per vim eiecerunt, postea verò Archidiaconus Ecclesiæ eius possessionem accepit, contra quem Abbas controversiam proposuit Innocentio III. petens se in possessionem, à qua post appellationem deiectus erat, restitui. At verò Procurator Archidiaconi ex aduerso attulit, quòd secundum consuetudinem Diocesis custodia tum eius, tum aliarum Ecclesiarum vacantium ad ipsum pertineat. Deinde quòd Abb. & Monachi possessionem veram non habuerint, quandoquidem duo simul rem eandem in solidum possidere nequeunt; ipsemet autem Archidiaconus possessionem civilem animo retinebat; quia defunctus O. Ecclesiam F. nomine Archidiaconi possederat, si-

quidem annuatim vnã procuracionem & quinque solidos pendeat. Exinde colligi dicebat, quòd Abb. & Monachi corporalem tantum & clandestinã detentionem habuerint, quamobrem Archidiaconus ipsos ad defendendam possessionem suam per vim eiecere potuisset absque iniuria; quamvis id non fecerit, sed tantum possessionem sibi competentem accepit. Appellatio quoque nullius momenti est, quia non nisi à grauamine præsentis, præterito, aut futuro appellari potest; Archidiaconus autem nec ante, nec post appellationem Monachos grauauit, cum solum Ecclesiam, sicuti debebat in custodiam receperit, sed & ideò Monachorum appellationi deferendum non erat; quia, etsi Ecclesia ad eos pertinuisset, non propriã auctoritate, possessionem capere debuissent; quare cum clandestini, non veri possessores fuerint, non poterat eis iniuria super possessione irrogari. His in vtramque partem propositis, Innocent. Abbatem & Monachos in eum statum, in quo erant tempore appellationis, quæ ex probabilibus causis interposita fuit, mandat reduci, & temporis intermedij fructus eisdem restitui, iure proprietatis vtrique parti saluo manente.

S Y M M A R I V M.

1. Abbas per Monachum possessionem rei capere potest, vti Dominus per seruum.
2. Per consuetudinem introduci potest, ut custodia & administratio Ecclesiæ vacantis ad Archidiaconum spectet.
3. De iure communi, ad quem pertineat bona eiusmodi Ecclesiæ vacantis Cathedralis, Collegiata secularis, regularis, vel parochialis.
4. Appellatione generatim interposita, si quid immutatum sit, v. g. per spoliacionem, agi potest per viam attentati aduersus attentantem, & quemlibet seu bonæ, seu malæ fidei possessorem.
5. Idem est, si appellatio facta sit specialiter contra certam personam, & certius ab ipso causam habuerit, vel ab alio.